

Redactiunea

se află în

Strat'a lui Lenpoldu Nr. 44.
Scrisorile nefrancate nu se primescu
de către numai de la corespondintii re-
gulari ai „Federatiunei.” Scrisori
anonime nu se publică. Articlii tra-
misi si nepublicati se voru arde si nu
mai la cerere espre sa se returnă.

FEDERATIUNEA

Diurnal politiciu, literariu, commercialu si economicu.

Appare Joi-a si Domineca.

B.-Pesi'a, 9/21 Noemvre 1874.

Comissiunea financiară a camerei
op. Ung. sterge cu redicat'a cifrele pa-
nte de prisosu in bugetele osebitelor
ministerie, ba au mersu pana a-si luă
pragiul de a stergu ministeriul de
arada allu dlui Wenckheim, care intru
deleveru n'au avutu alta missiune langa
erson'a domnitorului decătu a luă
arte la venatorile curtii imper. — Re-
noarea cifrelor de erogatiuni este, de
nu uniculu. d'ar principalulu mediul
d'a ecuilibra bugetulu, nu credemu
se ca comiss. fin. cu totu zelulu ei se
unga la atât'a abnegatiune, ca se
erga si din bugetulu cellu assemene
e parada allu militielor care este prea-
care si de prisosu, precătu timpu es-
te armat'a imp. (communa) in nume-
a de 800,000 fetiori, votati pre 10
ani. Acestu numeru ne-potendu-se re-
uce pana la espirarea (in 1877) pac-
lui, urmeza de sine că numai nume-
lu militielor se pot reduce, ince mai
preferu a fi lipsiti mai bine de alte
cururi chiaru de prim'a necessitate de-
tu de pantalonii cei rossi ai honvediu-
ru, ce pare a constituit fal'a si unic'a
curitate nationale a loru.

Comissiunea camerei numita pen-
u essaminarea nouelor legi de im-
poze schimba, strica tote planurile dlui
Ghizy, incătu ajungandu acestea la
mera autorulu loru n'o se le mai cu-
asca, ceea ce au întristat pre dl.
Ghizy, care dupa ce au luvatu asupra
odiului urcarii impositelor mai are
nenorocirea d'a-si vede fetulu golu
olisoru, desbraccat de tota frumse-
a originaria cu care lu inzestrassse
a-seu. Faim'a că dl. Ghizy are se-
cera demissiunea, se sustiene. Nu ne
ouu miră, dar dupa semnele ce se
manifesta d'in ce in ce mai tare, neci
err'a nu se va supera, deca ducandu-
va duce cu sine si pre collegii săi.

Agitatiunile, in contr'a nouelor
iecte de legi pentru urcarea dariloru

ergu crescandu si latindu-se in tota
arr'a. Osebile corporatiuni, nu nu-
ai industriarie si commerciale, ci si
in alte clase alle societati, au ince-
tu a se vaieră si chiaru a protestă.
Tote ca tote dar protestul corpora-
tiunei advocatilor d'in Pesta au
andalisatu tota lumea, antaiu pentru
neci o clase de omeni n'au sciutu se-
si mai multa parada de patriotismu
cătu cum au facutu guralivii de ad-
cati d'in Pest'a, éra de alta parte,
intru că neci o classe a societati nu

buccura de venituri mai grasse de-
n'aceste lipitori nesatisfiose, pentru a
oru folosu material, camer'a depu-
tilor — insi-si cea mai mare parte
vocati, in cătu cu dreptu cuventu
poté numi: camer'a advoeatilor
garie, au fabricat atât' legi incur-
se si procedura atât' de dispendiosa
(sistitoria) incătu ar poté se se ru-
gea d'a reclamá in contr'a darei de
sturi, ce dinsii le castiga eti pucina
nela.

Noutatea dillei este: rusinos'a ca-
pitaliune a voivicosului ministru Sza-
y, care in cestiunea censului ardel.
cessu pressiunei venite de la omenii
mei selle inechită in reutate. Mai
mosa decătu capitulatiunea sa sunt
xilele selle, spuse in camer'a boi. si
clubulu deakistiloru. Ce! Trei mag-
istruginiti si clubulu anonimu d'in

Reginu, care acum se clocesce, nuse scie
de cine si de cătă, se fia ore acei nedra-
vani, cari facura pre Sapáry epure? Ba,
nu! Ci dsa aucessu buccuroso pressiunei,
ca femeea d'in poveste. Vomu reveni
a supr'a cestiunei. Destullu că joculu
ministeriale de si forte reu este ince
jocatu si pre noi numai portarea capului
oppositionei d'in — centrulu stangei
ne supera, că ce de la dsa accepta mu-
ca se stee neclatinatu pana in fine las-
sandu deakistiloru onore: de duplicitate
de inconstantia si inconsecintia,
spre a nu se face si dsa complice d'im-
preuna cu tota partit'a sa. Espectora-
tunile dlui Col. Tisza arruncate in
contr'a camerei boi. nu potu justifică
incorrecta procedere a dsale. — D. C.
Tisza, in sect. VI. dechiară, că de si nu
este invoitu cu modificatiunile boi. nu
combate ince primirea loru, pentru ca
se nu se impedece crearea legii, pre a
carei base crede că se va constituit una
camera, carea inaintandu pre callea re-
formelor va pune capetu formeia actuala
a camerei boi. acestui mammutu petri-
ficatu, acestui monstru ce nu mai in-
cape in cadrele constitutiunii, etc. Fru-
mose cuvinte, dle Calimare! dar gres-
siela d'in partea dtalle a paresi positiu-
nea cea onorabile si tare, precum am-
agire este sperant'a pentru fitor'a con-
stituire mai buna a camerei.

Cestiunea confirmarei allessului AE.
si Metrop. rom. gr. or. continua a
preoccupa spiritele nefiindu inca desle-
gata. In consiliul minister. tenu tu sub
presied. domnitorului nu s'au luan-
tu inca decisjune definitiva in asta pri-
vintia dar faim'a surda, despre necon-
firmare, se sustine, ceea ce ar constata
că vilele denunciatiuni si uneltele inca
si mai vililoru denunciatori au mai
multa trecere si valore, decătu inca si
legea, — convenientulu constitu-
tional si postulatele nusi poltice intelle-
pte. — Cellu pacalitu ince, totu gu-
vernulu are se fia, carele prea tare ciu-
lesce d'in urechi, sicut iniquae mentis
asellus.

„La Nord“ care a publicat mai
multi articli importanti si favorabili
in cestiunea dreptului Romaniei de a
tractă directu cu Poterile, revine asupr'a
acestei materie, de care se occupa
intreg'a publicitate europeana, si, dreptu
respunsu la ultim'a nota a Portei de
monstréza că nu se adduce neci o atingere
tractatului de Paris din 1856, care garantéza drepturile romane.

Port'a a arrestat in not'a sa, că nu
s'ar oppune de a recunosc dreptulu
Romaniei de a inchiaia conventiuni co-
merciale cu Poterile, deca guvernulu
roman i-ar cere permisiunea. „Le
Nord“ pune Sublimei Porti dilemm'a
urmatoria forte logica: Séu prin con-
ventiunile ce va inchiaia Romani'a, nu
se va atinge tractatulu din Paris, si
atunci cu ce dreptu vine I. Porta se
nege acestu dreptu Romaniloru, dreptu
garantatu chiaru de acelu tractat, —
séu prin acelle conventiuni comerciale
se atinge tractatulu din Paris, si
atunci cum ar poté veni inca-si Port'a.
in urm'a unei simple formalităti de
permisiune, se coopereze la violarea
acelui tractat din 1856? Ecca pro-
priele expressiuni alle citatului organu:

„Din doue lucruri un'a, dice „le
Nord“: séu tractatulu din 1856 nu este
in jocu, si in acestu casu poterea su-
zana nu are nici unu dreptu a se op-

pune conventiunilor ce au se se inchiaie
séu (acelu tractat) este directu impli-
catu in acestu incidentu, si atunci Port'a
ar fi gressita candu ar admite că se poté
violá acelu tractat (din 1856), cu re-
serv'a adesiunii salu la acesta violare
projectata.“

— Adeverulu ince e că nici trac-
tatulu din Paris nu se atinge priu eser-
citulu unui dreptu autonomu garantatu
chiaru de acelu tractat, nici guver-
nulu din Buccuresci nu este detoru
si nu va cere de siguru o permissiune care
ar fi o negatiune a dreptului ce possede.

(Pressa.)

Cetim'u in „Pest. Lloyd“:

„Ni-se scrie d'in Buccuresci că ca-
letori'a ce facusse aci ministrulu de
communicatiune allu Ung. contele Zichy
in ver'a acestui anu, au si addussu
fructele salu. Comissiunea mista numita
pentru fissarea definitiva a punctelor
de impreunare a cälliloru ferrate
romane si unguresci si-au terminat
aprope lucrarile. Garele de la fruntarie
atât' pentru linia Brassieu Buccuresci
cătu si pentru linia Timisior'a-Vercio-
rov'a-Buccuresci voru jacé pre territo-
riulu Romaniei. — Ratiunea pentru
acesta linia d'in urma este, că Vercio-
rov'a este statiunea de essire a liniei
principale romane, de la Galati pana la
fruntarile Ungariei, éra spre cladirile
garei limitrofe pentru callea ferrata
Carpatica, dupa natur'a terrenului nu
essiste altu locu decătu terrenulu de la
Predealu, care assemene jace pre terri-
toriu romanescu. — Difuriele romane
de preste Carpati confirmă acesta scire
de importantia pentru statulu romanu.

Camer'a deputatilor Ungariei.

Siedint'a de la 5. Novb. 1874.

Presidinte Bela Percezel deschide
siedint'a la 10 ore. Not. Wächter, Széll, si
Bethy.

Ministrui pres. Bitto, Szapary, Pauler,
Bartal, Wenckheim si Szende.

Presedintele neavendu nemica de pre-
sentat Lud. Papp presinta petitiunea tipo-
grafilor fratii Légrady in privint'a editiunii
din dñariului offic. „Bpesti Közlöny.“

Petitiunea se va transpunre commis. de
petit. Jul. Horváth interpelleaza pre mi-
nistrulu de financa:

Adeveratu e că guvernulu a inchiaiatu
in Sept. unu contractu cu firma Biach si
Bayersdorf pentru predarea unei euantitatii
de lemne in Petrosieni?

Deca e asiā atunci adeveresoe-se că
regimulu are intentiunea d'a inchiaia cu
susu numit'a firma unu assemene contractu
referitoriu la restulu de provisjune de
lemne.

Crede ministrulu că e bine ca comer-
ciul lemnelor, ce si de altmire este in
decadentia in Transilvania se se concentreze
intr'o singura mana? De nu, atunci ce cu-
geta ellu a face, ca se se vendia lemnele
gramadite in magazinele din Ardeau, ca
asiā interesulu particularilor si allu sta-
tului se fia padit, candu un'a cantitate
asiā mare de lemne va fi deodata spre
vendiare?

Interpellatiunea se va comunica cu
ministrulu.

Geza Lukó cere a se face alegerea
membrilor commis. pentru deslegarea cesti-
uniilor ecclasiustico-politice. Presid. ale-
gerea se va face in sied. de poimane.

Urmeza ordinea dillei. Primul

Pretinu de Prenumeratune:
Pre trei lune 3 fl. v. a.
Pre siese lune 5 „ „ „
Pre anu intregu 10 „ „ „

Pentru Roman'a:
Pre an. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
Pre 6 lune 16 „ = 16 „ „
Pre 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru Insertioni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taxa timbra
pentru fiecare publicatiune separa-
ratu. In locul deschis 20 cr. de linia.
Unu exempliaru costa 10 cr.

obiectu : reportulu commissiunei cen-
trale supr'a modificatiunilor la proiectulu de lege
de incompatibilitate. — Refer. Lud. Hor-
váth.

La punct. b) allu §-lui 1. care prevede
că a fara de ministru numai unu secretar
de statu e alegibil, cam. magnatilor pro-
pone mod. „secretarii de statu séu substitu-
tutii loru.“ — Majoritatea respinge modifi-
catiunea boieresca.

La §. 2. cam. boier. propune a se lassá
a fara prescriptulu d'in punct. b) relativu la
eschiderea arindasilor d'in lista elector. —
Commis. centr. primisse acesta modif. si re-
ferintele motiveza acesta propunere, recom-
mandandu-o.

Jos. Madarász reamintindu adres'a
partiei guvern. către Fr. Deák, care vre ca
principiulu de incompatibilitate să se esecute
cu cea mai mare rigore, propune a se res-
pinge modificat. boier.

La votare, prepunerea commis. centr.
(adica modif. boier.) se primise cu 91 contra
81 voturi alle deakistiloru, căci d'in oppo-
sitione numai boierenasii Fr. Houchard (fran-
cescu secuasatu) si Jul. Horváth au votat
pentru, precandu vre o 10 d'ntre deakisti
votara cu opposit.

Modificatiunea relativa la „Directorii,
consiliarii de administr. etc. ai institutelor
ce stau in legatura cu guvernulu, se respinge.

La punct. e) §. 2. camer'a boier. rela-
tivu la prescriptele in privint'a cälliloru
ferrate concessionate, propune a se lassá a fara
covintele „precătu tempu se bucura de ga-
rant'a statului“ — La alineatulu 2. acelui-a-si
punctu cam. boi. propune a se lassá cuvin-
tele „in casu candu au renunciatu la con-
cessiune, séu au cessu-o altui-a si in fapta
nu o intrebuintieza.“ — Commis. centr. adere
la acesta modif.

Jo. Paczolay propune a se lassá a
fara intregu punctulu e) pentru că nu se
pote face osebire intre concessionarii cari
au castigatu concessiunea inainte de crearea
acestei legi si cei ce au capatatu-o dupa
crearea legii.

Col. Tisza respinge propunerea an-
tevoritorului pentru că guvernulu a
precătu tempu nu
essiste lege poté face ori cine ceea ce voi-
esce, éra assistendu lege, acestei-a trebue
sé suppuna totu insulu (aprobar). Orato-
rului primise modificatiunea pentru că prin
acest'a se inlatur'a injustitia legii. Adeve-
ratu e că Directorii, etc. a institutelor re-
manu in legatura cu guvernulu, ince fiesce
care actionari este atata de multu interes-
ratu ca cellu ce are voi'a libera de a primi
mandatulu si a renunciat la functiunea in-
compatibile.

Mas. Ürményi cere ca se nu se res-
torne totulu dupa ce s'au invoit u ambele
camere a supr'a unei cestiuni.

Lud. Cernatoni camer'a dep. poté
schimbă de nou intrega propunere, dara
du acum să decida, ci conformu prassei,
tramtietu de nou modificatiunile camerei
boi. la sectiuni.

Fr. Pulcszky este de parere, ca nu
mai punctele a supr'a caror-a camerele nu
s'au invoit, să se iee de nou in desbatere.

Presied. facandu-se provocare la sied.
de alalta eri trebue să se lamuresca lucrul.
Camer'a boi. primisse nemodificat. §. 12.
dara propusesse unu alineat in care se
stabilesce unu principiu nou, si sub acestu-a
ar trebui să se puna categoriile insfrate in
punctele 3 si 4. — In sectiuni se primi
acestu principiu, dar se insfrara totu aci si
categoriile cuprinse in punct. 1 si 2. La
aceste face dep. E. Simonyi propunerea prin
care se mai adausse inca una categoria. —
Propunerea dsale au fostu dara cu totulu

correcta. (Viue aprobatianii si acclamatiani , se traiasca! în stang'a estr.)

Urmeza votarea, — si propunerea comisiunii centr. se primește cu mare majoritate. Terminandu-se discuss. asupr'a legii de incompatib., — camer'a luă in desbatere modificatiunile boieresce facute la legea pentru notariate.

Ref. Schmausz: cu privire la referintele nationali alle Ungariei si pentru ca sè se intărire incurcăturile juridice, deca s'ar primi modif. Camerei boi, cere a se primi testulu formulatu de commiss. centrale, prin care se dà ministrului dreptulu d'a permitte notarilor sè dréga documentele notariale si in alte limbe.

Demetru Bonciu observa că camer'a boi, prin modificatiunea sa se arrunca in extremitati si indica bellu legii de nationalitate. Recugetat'au acei domni că ore facu vre unu folosu statului ung. său că d'in contra strica acellei cause ce se paru a apperă? Inse lassandu partea politica a cestiunii, vederile in asta cestiune nu-su de stullu de chiare. — Se dice că prin testulu formulatu de camer'a deputatilor se face concessiune nationalitatilor. Acest'a nu este adeverat. Aceste au avut mai nainte dreptulu d'a se servî de limb'a loru inaintea judecatorilor. — Ce anomalia s'ar nasce acum, deca — primindu-se modificatiunea camerei boi, judecatorul ar fi obligat a recunoște ca valide actele cari, nu notarii le su compusu precandu celle facute cu intrevenirea loru, nu ar possede validitatea originalelor? — Alta errore consiste intru aceea, că notarii se considera ca organe ale statului, precandu ei stau in servitiiu affacerilor private alle cetățenilor. Oratorul-nu pote primi modificatiunea camerei boi, dar neci testulu comisiunii centrale, ci recomenda a se conserva testulu camerelor dep. votata in sed. d'in 5 Maiu, a. c. pentru cuventul, că de atunci nu s'au schimbat imprejurările si ar fi inconsecintia a recede de la conclusulu luate.

Io. Paczolay: amintește că s'ar fi proclamatu, că problem'a nationalitatilor ar consiste intru aceea, că de libertatile ce li-sau datu sè se servesc spre decumpunerea statului ung. si nu se pote negă, că mare parte a nationalitatilor — pre cari noi cu adeverata fraternitate le-am strinsu cătra peptulu nostru (că Bo'a constrictorul. R. „F.“) urmaresce acellei tendintie. (Strigări: asia 6.). Ce mirare că camerei boi, i pare reu de concessiunea facuta prin crearea legii de nationalitate? Sè nu dămu mai multe arme, dice renegatulu slovacu, in manile nationalitatilor, pentru că ne prepedim. Ecce esemplulu cu Croatii! etc. Sustiene modificatiunea magnatilor.

Dan. Irányi: Sustiene testulu original de votat de cam. dep., pentru că respunde legii de nationalitate de la 1868, carea o numesce o creație intellepta si respunditoria referintelor tierrei. — Crede ore D. Paczolay că irritatiunea si agitatiunile nationali, de cari vorbesco dsa, voru incetă cu desfintarea legii de nation? Ce se cede d'in drepturile statului ung. deca se permite ca actele notariale sè se pota compune si in alte limbe? — Testulu Comisiunii centrale inca permite acest'a, dar o face dependinte de bunu placulu ministrului, ceea ce este mai pucinu constitutionale, de cătu deca basam' dreptulu pre lege: (Lud. Cernatoni interlocotindu: Sè nu se faca neci acest'a!) La interlocutiunea acest'a am respunsu alta data. Dece dl. deputatu este capabil de combatte pararea mea, me voi bucură. Pana acum inse n'au facutu-o. (Cernatoni: Die notariu, regu-te prenotăza-mă, că am cerutu cu cuventulu.) Oratorul continuandu dice, dl. interlocutoru vre unu statu ung.— eu inca; nu credu inse, că asecurăm' viitorul Ungariei irritandu nationalitatile. Atâtă modifi. boi, cătu si a commiss. centr. sè se intărire si sè se primesca testulu origin.

Aless. Romanu: forte pre scurtu am sè vorbescu, că-ci n'avussem cugetul d'a luă cuventulu in acesta cestiune, deca antevorbitorul dl. dep. Paczolay n'ar fi graitu in limb'a passiunei. Nu-lu voi imita, precum neci in recriminatiunile sale, dar sè ierte dl. deputatu, că deca respectez convictiunea dsale, sè aiba sentiu de ecui-

tate d'a respectă si dsa pre collegii sei celu pucinu intru atât'a, că deca cutare deputat face vre o declaratiune ce intimpina potte indignatiunea camerei, aceea sè nu o arrunce a supra altoru-a. Protestezu contr'a acestei procedure, pentru că neci deputatii nationali d'in camera, neci nationalitatatile d'in tierra n'au datu ansa ca sè merite a fi espusi la assemene atacuri. — Dece legea, creata cu scopu d'a multimi nationalitatatile, nu le multimesce totu-si, un'a d'intre cauzele principali precum s'au mai disuș si o repetește aci, este: că acea lege nu se executa. — Cătu pentru cestiunea insa-si nu vedu necessitatea d'a mai insiră la arguminte, pentru că cu occasiunea primei discussiuni se addussesse si pro si contr'a atâtă arguminte cătu insa-si camer'a vedi, că aci nu e vorba de a se da vre unu dreptu nou, ci numai d'a se conservă (respectă) dreptulu reconoscetu. Era a luă acestu dreptu, onorab. camera nu-lu pote, pana candu nu va annulla legea. — Lassu la intelleptiunea camerei sè dejudece: ore demnitatea parlamentului permite a se luă cu o mana ce se dede cu alt'a? Nu acest'a este procedura. Annulati legea! Pecătu tempu inse este in vigore trebue respectata. Mai departe reflectati regu-ve, ore intellepta politica este, că sub pretestulu limbui statului sè ve ammete cati in affacerile private alle cetățenilor? S'au recunoscetu, că institutulu notariilor publice de si porta firm'a statului are inse d'a se occupă cu affaceri private. — Se dice, că de s'ar drege actele si documentele private si in alte limbe, s'ar impiedică administratiunea justitiei. Eu sustinei contrariulu. Un'a d'in cauzele principale a legionelor de procese, fusese mai nainte si impregiurarea, că feluritele documente, precum : contracte, testamente, etc. se scriau de omeni neproscopatori. Acum, de s'ar primi modificatiunea camerei boi, reulu ar deveni si mai mare, nrulu proceselor ar cresce inca si mai multu, că-ci, se punem: cutarele primesce de la notariu testamentulu său in traducere magiara ca documentul originariu, unde este garantia, că voint'a testatorului este expressa exactu in documentulu tradusu, precandu experientia invetia si jace in natura lucrului, că neci una traductiune nu este perfecta. Dar more testatorulu, cătate procese nu se nascu d'intr'unu singuru terminu rêu tradus. Mortulu nu va reveni a indeptă gressiel'a său ignoranti'a traductorului. Pentru ce dara a se cauză amaritiune prin vorarea limbii magiara pana si in affacerile private alle cetățenilor de alta limba. — In fine rechiamu attentiuna dloru deputati la una speciale impregiurare adica, tienendu la votulu de mai nainte allu camerei atunci candu neci legea de nationalitate nu se executa, este lucru pre indiferinte, de ora ce si cu acestua se poate intemplă in prasse totu aceea ce s'au intemplat si cu celu-alaltu prin urmare in prasse totu un'a fiindu resultatulu, me intorci la punctul de unde am plecatu regandu pre onorab. Camera, ca pecătu timpu este in vigore legea de nationalitate sè o respectez, pentru in fapta nationalitatiale totu nu se bucura de dreptulu ce li-sau datu prin lege, dar celu-pucinu camer'a nu committe inconsecintia. — Eu sustinei votulu de mai nainte allu camerei si respingu atâtă modificatiunea camerei boieresce cătu si testulu comisiunii centrale.

Lud. Cernatoni: Nu sciu urmarit'au cu attentiune său ba? onorab camera, finea cuventarii dlui deput. Aless. Romanu, pentru că finea acestui discursu caracterizeaza in modu pregnant sentimentiile ce ardu in peptulu acestor domni. D'insulu in finea cuventului său disse: votati testulu, că ci totu lu veti elude, adica nu-lu veti permitte in prasse precum ati facutu cu legea de nationalitate. Va sè dica: faceti numai legea pentru noi, care totudeuna vomu pot să vi-o arruncă in ochi, că-ci si de altmintera scim, că nu veti padă, facia cu noi, legea. — Astfelu de sentimenti au acei domni, cari ceru mereu de la noi drepturi. Eu, onor. cam. in urm'a experientiei avute sum de una parere cu camer'a boieresca (aprobară). Candu m'am intorsu in patria, am fostu in cestiunea de nationalitate statu de liberalu, cătu me temeam că națiunea mea me va uccide cu piestre, dar dupa celle

esperte de atunci incoce, recunoscu, că am datu pro alta calle. Me temu adica să nu se tăie nervii de existentia națiunei melle, căce decandu s'au creatu legea de nat. in tate legile posterioare se affa căte ce-va și slabesc drepturile de statu alle națiunei magiara. (Strigări: asia este). Camerei boi, i-sau facutu si cu totu dreptulu imputarea, că nu scie să fie magiara, acum candu ea vine si dovedesc că vre să fie magiara si numai magiara, eu nu potu vota contr'a modificatiunilor ei (aprobară) pentru că eu, de si consideru a fi frumosu si generosu rolu dñi dep. Irányi, vreau să fiu generosu si către națiunea mea genetica (aprobară) sustienendu drepturile ei. Primescu modif. camerei boi, si nu primescu testulu comisiunii centrale, pentru că e mai reu de cătu celu originariu, care lassa in voi'a ministrului a da său a nu da notarilor permissiunea de a scrie si in alta limba si prin acest'a s'ar da ocazie la fapte indegetate prin dl. dep. A. Romanu (ilaritate). Dl. deputatu A. R. dice, că cea ce dederam eu una mana, o luăm cu alt'a, că nu pădimu legea si că o eludem. Inse regu-ve candu cercāmu lege noua, prin care se modifica alta lege, acest'a este in tota regulă nu elusione, neci se ies cu una mana ce s'a datu du alt'a, acest'a este numai modificatiune cu totu in regula. (ni reamintesc istoria cu „pip'a“ candu i-se puse numele „lula“. Recens.)

Ales. Romanu: ceru cuventu in cestiunea personale, pentru a face observatiunile melle la expresiunile dlui antevorbitoru relative la sentimentiile melle. Dl. dep. Cernatoni n'are dreptulu d'a scrute sentimentiile melle. De internis non judicat preator. Nu primescu interpretari cu atâtă mai puținu presupunerii in asta privită, că-ci a fara de mine numai Ddieu cunosc sentimentiile melle. De altmintera de căte ori am redicatu cuventul flă in camera, flă a fara din cam. n'am datu ocazie la presupunerii, pentru că n'am facutu declaratiuni illeale.

Presied. Ve regu Dle Dep. a ve tie-ne la cestiunea personale.

Ales. Romanu: Credu că me tienu. — Camer'a nu are missiunea d'a crea legi pre sentimenti, ci legile se facu pre comunitatea intereselor, si neci noi nu vremu alt'a. Era in ceea ce privesce procedura in asta directiune observu, că istoria patriei este martura — si acesta impregiurare o recumendu attentiunei camerei, — că nu prin procedura indegetata de dl. Cernatoni s'au intemejatu acesta tierra si de siguru nu acestu-a va fi mediulocul d'a o conservă pre viitoriu.

Ios. Szlávy: N'am vrutu să ieau cuventulu, că-ci, spunendu adeverulu, credeam că, dupa antecodintic cestiunea nu va da ansa la discussiuni mai lunge, cu atâtă mai pucinu la desbateri infocate si pline de patime. Pote că nu este conformu cu parlamentarismulu d'a me provocă la lucruri petrecute a fara d'in camera, credu inse, că toti scim la ce felu de concluse au ajunsu osebitole partite alle camerei, prin urmare credeam, că voru lipsi discussiunile. Marturisescu cu sinceritate că m'am inselat in presupunerile melle. Sentiri dorerose me cuprindu de căte ori vedi in asta camera reimprospetandu-se cestiunea de nationalitate, pentru că nu prevedu vre unu rezultat practic. Acest'a ne duce numai la amaritiune reciproca si se turbura bun'a intellegere intre osebitole naționalitati. Chiaru antevorbitorul meu, dl. dep. Lud. Cernatoni dede esemplulu celu mai eclatante, că nu e bine neci intr'o cestiune, cu atâtă mai vertosu in acest'a a fi condusii de ultr'azul si patime. Eu tienu, că sè purcedem pururea pre calie direptatii (flă-i gur'a de aur!). Recens.) si sè nu luăm directiunea in politică nostra relativ la naționalitati, dupa simpatiile său antipathiele ce se arretaici si colo. Dece am creatu legea de nationalitate si nu ni place, sè avem resolutiunea barbatescă de a o schimbă, dar sè nu alegem calie pedisias, apoi neci ceea ce nu e permisa, d'a face ingerintia in vieti'ă privata. Sè nu adducem pre comunitatiile noastri, cari su sciu unguresce, la aversiune către națiunea mag. — De ce este aci vorba? De documente private ce

le face unu concitatianu, care nu precepe limb'a magiara. — Este fapta că modificatiunea camerei boier. au produsse ce mai mare irritatiune in concitatianii nostri, cari nu precepe unguresce (aprobară de una parte, contradicție de altă). Acest'a e fapta si s'au manifestat si intre aci concitatianii despre a caror patriotismu nu se poate dubita. Eu credu că irritatiunea loru este indepartată si fiindu că modificatiunea camerei boier. au produsse-o, era de alta parte fiindu că prin testulu comisiunii centrale este padită si prerogativă limbii mag., primescu testulu comisi.

Col. Tisza: Nu se poate concilia cu demnitatea camerei a dice: nu ve multimesce legea de naționalitate, ve luăm dar si cătu aveti si nu vi permitem ca să rieti contracte si testamente in limb'a camerei. Doue lucruri trebuie să avem: a vedea, unul, ca toti fiili patriei se participe d'in bunatatile constitutiunii; altul, ca marginile posibilității să se pună acolo unde incepe cestiunea existenței statului. (Aprobare) din asta cauze tienu eu la testulu orig. allu camerei, ca singuru dreptul. Dece legea de nat. este rea, annullaze-si numai acestea calle este demna de națiuni si neci decătu furisindu-se pre portiție latrali. Dorescu dura ce să se sustina testulu orig. nu — precum disse dl. dec. A. Romanu — pentru că s'au respectez, pentru că eu dorescu executarea legii. — (Aprobare.)

Min. just. Pauler, care in rondu-trecutu dechiaras: că adere la testulu si s'au si votat de camera, asta-di supradem camerei boi, prin declaratiunea, că si-au schimbat parerea si că sustine modificatiunea comisiunii centrale. Frumosa consecintă ministeriale! Szapáry imiteza. Red.) Fa Wächter sustine testulu orig. allu camerei boi.

Se pune la votu modif. comiss. centrale, si cade, asemenea cade si modif. camerei boier.

Presied. enuncia, că s'au primis modif. testulu origin. allu camerei boi.

Modificatiunea cam. boi, la §. 9. (relativa la urcarea cautiunilor, a nume 7000 fl. in capitale, 4000 fl. in cetati cu douedieci mii loc. si 2000 fl. in cetatile cu mai putini poporatiune) se primesce.

Sied. se redica la 1 ora 55 min.

Siedintă de la 6. Nov. 1874.

Presied. Bela Perezel deschide siedintă la 10 ore.

Not. Wächter, Szél si Beöthy.

Ministrii: Bittó, Pauler, Tréfort, Székely si Wenckheim.

Presied. presinta urmatörile petitioni a districtului Chichind'a, pentru a se introduce obligatoriu a assecuratiune in contocul — a oppidului Göllnitz spre a i-concede d'a tramite pre membrui consiliului său scolare, in consiliul scol. acelui XVII cetății Scepusiane.

Al. Mednyánszky presinta una petitione privata.

Majoros interpeledia pre ministrul presiedinte, in privintă a marelui numeru allu oficierilor pensionati d'in armătă comune si inlocuiti prin altii. Intră: a ministrul presiedinte cunoscintia de la acest'a? Si ce are de cugetu să facă contră unei astfelii de insarcinari a băgetului Ungariei?

Se va comunică ministrului pre sied. Urmăza ordinea de dñi. Primul obiect: desbaterea modificatiunilor facute camerei magnatilor la legea despre naționalitatea publ. Referinte e And. Schmausz.

Totă propunerile comisiunii centrale se primesce fera neci un'a desbatere. I punctul a) §. 54. se acceptă modificatiunea propusa de Aug. Pulzsky.

In §. d'in urma a proiectului de lege se prevede că legea intra in vigore cu Ianuarii 1875. — Min. de just. Pauler observa, că terminul acestu-a se prevedea in sperantia că legea are să fie votata par la tomă, acum inse, nu poate fi vorba de acelui terminu, ci cere a se pune pre Maiu 1875. (Aprobare).

Cu acest'a se termină discussiunea, si mandu la ordinea dillei modificatiunile

i magnatilor facute la proiect de lege si regulamentul avocatilor. — Re: Petru Matusca.

Modificatiunile facute la §. 6. 8. 20. 24. 8. se primesc.

Discussiune mai lunga se incinge a §-lui 75. care trateaza despre consti- a tribunalului disciplinariu. Camer'a nat. propune tribunalul mestecatu, adica suu si d'in judecatorii reg. precandu missiunea centr. tine la testulu origin, prescrie ca tribunalulu discipl. se se una numai d'in membri camerei ad- toru. — Referintele sustiene propune- comiss. centr.

Ion. Paczolay sustiene modific. ca- i magnatilor, pentru ca mai multu se foloseaca statului avocatilor in op- sa publica deca a supr'a abaterilor plinarie voru judecata si membri ai tri- delor reg.

Ad. Lazaru si Io. Vidlianskai la testulu commiss. centr.

Min. Pauler: Scopulu legii este re- rea vediei si a spiritului de corpora- a avocatilor; acestu scopu mai bine pot ajunge deca tribunalulu chiamat sghiia a supr'a onorei corporatiunei va niste d'in insi-si membri camerei ad- toru, — cu atat mai vertosu ca acestu inal n'are se judece a supr'a crimelor adu firesce in competenti'a judecatorilor ci numai ccesele in contr'a onorei si iei statului avocat. Deci cere a se primi un. commiss. centr.

Col. Mariassy dice ca de si este su autonomiei, dara deca acesta se es- reza, ca fia care statu in societate se propriul seu tribunalu atunci se in- uce unu intregu sistem de corporatiuni ilegiate.

P. Moritiu sustiene modificat. ca- i boier. — Ferd. Horanszky assemene. C. Cemeghi: Nu e vorba de crime de rebonificare de daune causate, ci plu de onorea avocatilor, a supr'a ca- a "camer'a avocatilor este chiamata a hiia, acestu-a este scopulu proiectului mi- Aug. Pulszky sustiene modif. cameroi ga. era Stef. Telechi propunerea com- s. centr.

Urmeza votarea si propunerea commis- tr. se primesc cu 83 voturi contra 77 urmare modif. camerei magn. respinsa.

Asupr'a §-lui 112. relative la dispuse- nile transitorie in privint'a ascultatori- i actuali de drepturi se incinge era dis- siunea. — Camer'a deputi propusese 2 de prasse pentru acei ascultatori de pturi cari au inceputa cursulu studiilor candu camer'a magnatilor neadmittendu si o favore pentru actualii ascultatori pro- se si pentru acesti-a prasse de 3 anni. Commiss. centr. adere la acesta pro- pere.

G. Várad y. cere a se respinge pro- commiss. centr. Min. Pauler cere a se favores numai licentiatilor in dreptu- ri si absolventu curasulu juridicu mai de se nu se estinda, ca-ci ea s'ar face esire unei intrege generatiuni ce'a ce nu mitte, prin urmare sustiene propun. co- s. centr.

Ad. Lázár respingandu ambele pro- pere, face una modificatiune noua.

Se pune la votu propunerea commis- tr. si se primesc. — Ordinea dillei fi- estu-modu terminata.

Siedint'a se redice la 1. ora.

Siedint'a din 7. Novem, 1874.

Presedintele: Bela Perczel deschide int'a la 10 ore.

Not.; Wächter, Col. Szell, Mihályi si thy.

Ministri presenti: Bittó, Ghyczy, Sz- y, Szende si Pauler.

Presed. ne avendu nemica de insi- tu, Ern. Mukics, Ad. Lázár presinta- si casinului industr. d'in urbea Ca- ra, pentru desfintarea camereior com- si industr.; Alb. Németh petitiunea lui H. M.-Vásárhely pentru incorpora- pustelor de Szöllő. Tote petitiunile se transpune la comiss. de petitiuni.

Gab. Várad y face ministerul cul- tu si instr. publ. urm. interpellatiune:

are dinsulu de cugetu se presinte inca in asta sessiune proiectul de lege pentru scolile secundarie, dupa ce proiectul a tre- cutu prin tote stadiile preconsultarii? Tre- fort dechiară ca in prossim'a sied. va da respunsul in asta privintia.

Jul. Schwarz reamintesc ca proiectul seu de resolutiune relativ la legea de impamentire, primul fiindu inca in sied. de la 7. Jul. a. c. interpelleza pre ministr. de interne, vre dinsulu se plineaca acestu conclusu allu camerei, pentru ca li- stele elect. pentru alegerea viitora se se pota pregati pre bas'a legii de impamen- tenire?

Szapáry respunde, ca respectivulu proiectu de lege stă gata la ministeriu de justitia, dar asupr'a legii are se se mai consulte ministeriu de interne si allu militilor, — proiectul de lege se va presinta camerei indata ce se voru termina aceste consultari. Camer'a ieac actu de re- sponsulu ministrului.

Simonyi: a luat cunoscintia din foli despre destituirea prefectului din Bar- siu, contele Migazzi. De ora ce destituirea trebuie se fi avutu vr'o causa legala, si n'au potutu urmă numai d'in capritiu ministe- riale, interpelleza pre ministrului de interne: cari sunt motivele destituirei?

Interpellatiunea se va comunică cu ministrului de interne.

Urmeza ordinea dillei. Cellu d'an- tâi obiectu, scriea 52. d'in petitiuni se decide conformu propunerii facute de comis- siunea de petit.

Min. Szapáry presinta proiectul de lege relativ la desfintarea institutiunii prefectilor urbanii, cerendu a se transpune d'a dreptulu la comiss. financiare

Presedintele: fiindu-ca multi de- putati sunt ocupati in osebitele comisiuni propune a nu se tienă siedintie publ. — (Aprobare.)

Ministr. Szapáry, enunciatiunea presidiului, ca nu se voru tienă sied. in dillele prossime, me indemnă a da inca asta-di respunsu la interpellatiunea ce mi-se fece adineora. (Audiu!) Respunsul meu e simplu: Numirea si destituirea prefectilor este dreptulu exclusiv allu coronei, prin urmare respectivulu ministru nu este obligat a luă responderea neci pentru numire, neci p. destituire (Vibe contradictio.) Considerandu cestiuenea d'in acestu punctu de ve- dere, sum silitu a dechiară ca nu me afflu indemnă a da respunsu la interpellatiune in form'a in care mi-s'au facutu.

Ern. Simonyi: potu affirmă cu de- plina securitate ca in Ungaria, ba neci într'uia tierra constitutionale unu ministru parlamentariu in facia corpului legislativu n'a mai facutu assemene declaratiune contraria legii (Viue approbatu in Stang'a) ca ceea ce audiriamu d'in gur'a ministrului de interne, (Cu adeveratu asta e). In ce consiste dar constitutiunea deca responsabilitatea ministriloru se acopere cu person'a regelui? (Aprobare.) Care este atunci dife- rentia intre constitutionalism si absolutismu deca lipsește or ce responsabilitate pentru actele coronei? Dupa art. III. leg. 1848. neci una dispusetiune a domitorului, ce nu e contrasemnata de ministrul respondidoru, n'are valoare, prin urmare ministrul e respondidoru pentru actulu d'in cestiuene si nu cred ca colegii dsale voru primi solidaritatea pentru dechiaratiunea sa. Dl. ministru se mediteze a supr'a lucrului si se de- des mai tardiu respunsu correctu.

Min. Szapáry: N'am avutu intentiunea d'a me acoperi cu person'a domitorului, neci a declină de la mine responden- tia. Daca purcederea moa au fostu illegale primul respundere, deca dl. deputatu mi- va dovedi d'in lege ca actulu meu au fostu illegale, voi portă respundere, dar nu e cu potentia ca respunderea se se estinda si asupr'a motivelor seu a personelor, pentru ca poterea esecutiva numai atunci poate primi respundere pentru actele sale deca are deplina libertate intru alegerea organelor. (Aprobare in drept'a.) Aceasta libertate, e stipulata guvernului prin §. 42 art. LII. leg. d. 1870. si eu am urmatu in intelleßulu acestei legi.

Ern. Simonyi dechiară ca neci allu

doile respunsu nu-lu multimesce si prin ur- mare nu-lu pote primi.

Se face votarea si majoritatea camerei ieac actu de repunsulu ministrului.

Ed. Zsedényi dechiară ca numai allu doile respunsu allu ministrului se primesc (approbare generale).

Se face alegerea membrilor pentru comis- siunea besericesa-politica. Resultatul alegiei se va face cunoscute in sied. pro- sima. — Sied. se redice la 11%, ore.

Societatea ACADEMICA ROMANA.

Siedint'a de la 2 Sept. 1874.

Presedinte d. Laurianu.

D. Ionescu presinta doue carti inti- tulate: Notiuni de fizica si Cursu de chimia elementara, donate de autorele loru, d. profes. P. Poni, pentru bibliotec'a societatii.

— Se primesc cu multiamire.

D. Ionescu, ca raportor, dă lectura urmatorului processu-verbale allu sectiunilor unite de istoria si de sciintie, inchiaiatu supr'a propunerii d-lui baron d'Avril, membru onoraru allu societatii:

SECTIUNEA ISTORICA.

Siedint'a de la 2. Septembre 1874.

Membri presinti: M. Cogalniceanu, G. Baritiu, A. Odobescu, I. Hodosiu, Nic. Ionescu si S. Aurelianu din partea sectiunii sciintiilor naturale.

Se dă citire epistolei d-lui d'Avril, re- lativa la congressulu de geografia ce este a se țină la Paris in prima-ver'a viitora, 18 Aprilie.

Acesta epistola in traduct. rom. suna astă :

Domnilor si iubiti Collegi!

Credu a-mi plini detorint'a de membru correspundinte incunoscintiandu-ve despre convocarea unui Congressu internationale de sciintie geografice, care se va intruna la Paris in primaver'a anului 1875. Veti affla in acuze mai multe harthie relative la acesta convocatiune.

Studiele indicate in cestiuariu sub Nr. 72 si 73. interesseza particularimente Societatea noastră.

Art. 72. „Care este punctul de plecare allu emigratiunilor galice in Itali'a: Centrulu Gallie sau vallea Dunarei?“

Art. 73. „De care grupa de popore se tienă Dacii?“ Nu e ore posibile a splica numirile geografice a teritoriului loru, anume celle ce ni se transmisera prin Tolomeu prin tabl'a lui Peutinger si prin alti autori sau monuminte classice, cu ajutorul vre unei-a d'in idiomele cunoscute?“

De altintre programm'a congressului nu este inca inchiajata. Societatile sciintifice, eruditii straini ori francesi potu prezenta noile cestiuani sau a cere modificatiuni in programma.

Este de dorit u ca vre unu erudit ro- manu se iece parte la congressulu internat. de 1875. In asta privintia, mi-ieu libertatea d'a se face attenti ca Societatea geografica de Paris numera in sinulu seu associati ori correspundinti din tote tierrelle, a fara de Romani'a. In interesulu sciintiei chiar este de insemnata ca se venia si Romanii a spune ceea ce sciu investițiilor lumei, mai alesu a supr'a cestiuilor relative la orientulu Europei si geografi'a lui, luandu acestu cuvantu intru intelleßulu celu largu ce i se attribue asta-di in genere.

Daca cine-va d'intre confratii mei aca- demici ar dor a fi presentatu Societati geografice de Paris, voiu avea o placere d'a-i fi nasiu.

Offerindu de nou servitiile melle Societati Academice, care au binevoitu a me chiamă in sinulu seu, Ve rog Dloru si scumpi collegi, d'a primi incredintiarea affectuoasei melle propensiuni.

A. d'Avril.

D. Odobescu propune ca societatea academica se puna la concursu una premiu pentru cea mai buna lucrare ce aru veni la 1. (13) Martiu viitoru asupr'a celor doue cestiuani din program'a congressului de supt No. 72 si 73, precum si asupr'a etnografiei Romanilor din Macedonia, Tessalia si Epiru si alte part. alle imperiului ottomanu.

Propunerea acesta, secunda a de d. M. Cogalniceanu, se adoptă in unanimitate, si se decide ca se se suppuna societatii in co- prinderes urmatoria:

1. Premiul va fi de 1,200 lei noui.
2. Lucrarea va fi compusa in limb'a romaneasca seu in cea francesa.

3. Terminulu tramiterii la societate va fi pana la 1 (13) Martiu, an. viiit.

4. Societatea va numi una comisiiune, compusa de 3 membri, cari se voru intruni in Buccuresti de la 2 pana la 7 Martiu viitoru, pentru a decerne premiul concurrin- telui ce-lu va merită.

Sectiunea decide unanim ca delegatiu se respunda d-lui d' Avril in sensulu celor mai susu espuse.

Presedinte G. Baritiu.

Secretar N. Ionescu. (Semnat), Cogalniceanu, Odobescu P. S. Aurelianu.

D. Laurianu observa ca lucrarea de care e vorba este forte seriosa si dificile; ea este mai de acea-si tese cu acea-a propusa de d-nu Odobescu a se premia din fondulu său. Prin urmare crede ca e bine a nu se precipita societatea, fiindu-ca nu in cinci-si-esse lune se potu tratá asemeni subiecte; vomu publica premie si nu vomu capeta nici unu resultatu.

Dupa mai multe reflessiuni si discusii se adopta conclusiunile sectiunilor si se numesce comisiiunea din d-nii Cogalni- ceanu, Odobescu si Urechia,

La ordinea dillei discusiunea bugetului.

Dupa rectificarea cifrelor ce compunu spesele, resultandu unu deficitu, d. Sturdia face urmatorii propunere:

„Propunu ca bugetul se se voteze in ecilibrul; prin urmare se se scadia de la spese summa de lei 624, bani 52.“

D. Sionu propune a se reduce numerulu celorlor dia traductiunea Istoriei ottomane de Cantemiru, observandu c'as- pr'a acestei lucrari nu si-aduce aminte se fia unu votu allu societatii in cea-a ce pri- vise remuneratiunea traducatorului.

D. Massim u relevă propunerea d-lui Sionu: spune ca remuneratiunea ce se propune in bugetu nu numai ca nu este fis- sată de societatea dala i-se pare pré mare; ca-ci deca pentru autorii classici propu- nemu 100 si 120 lei de colla, apoi lu- crarea traducerii din limb'a francesa (si mai alesu a unui istoricu cu stilu atat de fa- cile ca allu lui Cantemiru) crede ca se potu face acésta c'ua remuneratiune multa mai mica.

D. Ionescu dice ca, deca s'arrunca banuia asupr'a acestei opere, apoi se se 'ntorce sectiunii istorice spre a se verifică cu mai multa scrupulositate.

Presedinte, A. Treb. Laurianu.

Secretar ad-hoc, Sionu.

Blasiu in diu'a Martirului Longinu Cen- turionulu 1874.

In. Pr. S. Metropolitul Ioannu, a convocat unu Sinodu Generale, pre 7. Septembre a. c. pentru regularea Funda- tiunei Sterca-Siulutiane (vedi „Federatiu- ne Nr. 58. 1874.)

Fundatiunile si-au bas'a loru, atatul pre ultimele dispusestiuni, catu si pre alte impregiurari Asctice; d. e. Bobu facusse Fundatiuni enorme; assemenea Siulutiu, ca preutu de miru — recte civilu; — dar' altii, aici nenumiti, a facut fundatiuni ca Monachi prin ur- mare, dispusestiuna unor-a libera, a fostu amplificata; era a altoru-a re- strinsa si curmata ca la unii asceti, for- inse de a se pericolă scopulu santi si intentiunea cea drepta si incarnata a fundatoriului, fia acelu-a asceti, fia civilu. Bobu dupa giurstarile de atunci avusse intentiunea de totu laudabila: de a pune clerulu G. C. in stadiulu si reputatiunea clerului R. C. ca uniculu mi- dilocu de cultura natiunale, incredinti- andu manipulatiunea averilor donante si testate de dinsulu in man'a capitulului, precandu erau in usu si sinodele, ca acellea, se purceda cu acea solidaritate si soliditate correcta si apriga in admi- nistratiune, precare a mantienut'o din-

sulu, carele pre lauga tote devalvatiunile; totu-si a lassatu forte multu natiunii selle. — Din contra Siulutiu, vedindu errorea antecessorului seu, ca averea s'a devalvatu si manipulatul reu de capitolari, a lassatu in testamentu ca la consultatiunile despre aveera sa, se se chiamase si Laici, ba a lassatu ca din averea sa se cumpere in continuo totu mosie.

Manipulatiunea averei Siulutiane a patit'o in tocmai ca si alte fundatiuni de: *un'a mie alt'a tie, si a trei-a numai fundatiunii*, ba potemu constata din Ratiuciu din 1867, candu s'a administratu din Springu „numai 5 fl. v. a.“ era in 1868 „numai 95 fl. v. a.“ dupa acea mesta vasta, incatul respectivii se batjocurescu prin diuarie (Nr. 70. „Federat.“) Ne preoccupandu-se O. Publicu cetitoru si natiunea romana cu aceea, ca dora s'aru fi amelioratu in ceva fundatiunea din Springu cu superedificate seu renovatiuni, cari stau numai din carpiture, spoiture si mangiture.

Consistoriul din Blasius totu-si, petrunsu de unu doru, in tomn'a anului 1873 dede mosf'ad din Springu Siulutiana sub administrare fixa de 3200 fl. v. a. Dlui Colbasi, cu conditiuni *favorabile*, care in anulu acestu a 1874 a adunatu 2000 clai de bucate, fora de cucuruzu, fenu, vinu, padure, regalie, de unde este de intellessu ca ce pote aduce una mesta cum este Springulu, Cutulu, Bucerdea, Cinadia, Sancellulu, etc. fora inse mai incolo de a scfi O. Publicu ca in ce stia fundatiunea Siulutiana s. a. pentru ca nime nudà Publicului ratiunicie accurate, pre lunga tote vajetaturele unitilor.

Asemenea unui Anibale, care a dissolvatu Senatulu Carthagineanu celu periculosu si alesu pre vietia, a facutu correspundintele „Gazetei T.“ se dispara si se annuleze administratiunea eschisiva, unica capitulare din Blasius, care a facutu si face totu si tote numai dupa bunulu placu allu loru, incatul dan fundatiunile sub administratiune arbitaria si voluntaria, fora de a aduce procentele recerute si cuvenite adeca: minimulu 10 fl. v. a. dupa unu jugeru de pamant, ca si in alte locuri.

S'ne restringemu numai la Springu si Cutu; acesta mesta din urma, a fostu data in arinda cu 5,000 fl. v. a. pre anu, era acum de vr'o 10 ani se administreaza fara de a aduce seminariului 5000 fl. pre anu; cu tote ca summ'a asta se pote face numai si numai din vinu si fenu; cui mergu dara celalalte naturale, precum: Cucurudiulu, graulu, regalie pre cari singuru se potu capeta 800 fl. v. a.?!

Ceremu dar' atentiuia natiunii in privint'a fundatiunei Siulutiane, si a tuturor fundatiunilor G. U. din acellu motivu, ca pentru Springu si Cutu etc. ori candu s'aru da arinda de 5000 fl. v. a. pre fia care, fora de a fi periclitate superedificate care, si de altmintrea, nu stau in acea stare precaria de care si sub care pretestu se administreaza *forte reu* din fotoliulu capitulare, tote aceste mose fundatiunale nationale.

G. Unitii si-au constitutiunea lor ecclesiastica natiunale, dar' in fapta nu este nemica, numai absolutismu intunecatoriu se vede, ca ci se cresce preutiea chiaru numai cu scopu pentru implearea gratiei divine, inlocuindu-se sentiu natiunale prin unu vacuu, unu golu in sufletu, prin unu scepticismu si cosmopolitismu evangelicu, sarbedu, nepracticabile de natiunile culte si cu vertute; *Una propaganda sceptico-popesca la toti Romanii*; si cu acesta nu facem natiunea, ca ci avemu se perim. Nu suntem alta decat nescie basericani, cu mica exceptiune. (Ce este darea Mosfei din Springu in arenda deregatoriului din Cutu? nu una risipire si seracia mai mare ca mai inainte. Ore acesta poteca lucrativa din Cutu nu va folosi-o in Springu?)

Daca In. Pr. S. Sa mitropolitul Ioannu a potutu si a binevoitu a con-

chiamá acellu congressu ad hoc pre 7/9: 1874, intrebamu ca:

a) impiedecatu este de a face asta si in privint'a altoru mosie fundatiunale, ba

b) chiaru in privint'a adeveratului sinodu, ca se regulam affacerile noastre de administratiune scolare, basericesci si fundatiunale?

Noi in totu casulu dicem ca nu; dar' Pr. S. pote accepta de la natiune mai multu ca adunarea din Alb'a-Iuli'a (13—14 Aprilie 1871.) ...? Pr. S. Sa se vede ca pote face multu, ne pote vindacă tote ranele astea, prin una seu prin alt'a calle, numai noi ne sfiumu, ca loiali, a aduce inainte tote lucrurile in goletatea loru naturale, de unde lesne potu a se ivi frecari personali, frecari neplacute, necorrecte,.... de cari respectivii nu se vedu a se interessă, chiaru de aru fi din gratia divina si de aru fi din acesta, aru debui se marturisim cu *abusare de potestate fataci lucrarile loru*. Intr'altele aducem inainte si ratiuciu natiunile basericesci noastre Lipovene din Alb'a-Iuli'a, ca unu modelu de nepesare a essactoratului. Numai ratiucinile comunale decurgu asa, dar cu acestea nu e mirare, ca ci se conduce de antagonisti nostri; aceea ce capitolarii si consistoriile unite ca essiti din alle natiuneli nostre matia, altmintrea aru trebui a ne luá in bratia!

Ce controla ducu D. Rectori, D. Iurium Inspectoru in trebile fundatiunale pre lunga cifrele adusse inca se mai scie; dar' la astea pote vomu reveni de alta data, ca ci campulu are ochi si padurea are urechi. Incatul s'a interesseru Blasiulu de scol'a si basric'a unita din Springu? responda! Acum ne indreptamu cuventulul catra O. Publicu Unitu intr'acolo, ca afflatu'sau unu Annibale, din cei din procesulu Blasianu 1848—5, seu din confrenti'a Alba-Juliana 1871, carele se restringa pre senatulu Carthagineanu (Capitlele Consistoriale unite) alesse pre vietia, ca se nu pota fi totu acestia singuri Essarchii averiloru nostre scolare, basericesci si fundatiunale, fora de a da comptu si natiunei cellei lipsite de lumina, seu mai precisu: *mediuloci-va "Acellu Annibale" adunarea sinodului seu Congressului Unitu?*

Ceremu attentiunea zelosului nostru Metropolitul Ioannu, la acesta impregiurare, ca ci intellegandu cumca In. Pr. S. Sa are intentiunea cea mari nimosa si imperativa pentru noi de a redicá unu Convictu in Blasius, va face appellu si catra natiune, carea de si guru nu va sta cu man'a in sinu, dar' numai asa, ca mai inante se dese comptu despre tote fundatiunile, etc. era manipulatiunea Convictului se nufia numai prerogativa eschisiva a Preftimii, ci dupa modalitatea disputeiui natiunile Siulutiane celu pucinu, — care a adevenit obiectu seriosu despre administratiunea cea rea si slabu, dandu ansa manipulantii la multe espectoratiuni.

*Mai multi. *)*

Inaltu Prea Santite D. Aepu si Metro politu! **)

Adress'a ce urmeza aci immediatul este trista doveda de arie situatiunea teologilor rom. din seminariul centralung. din Pest'a, trista mai allessu pentru ca archiereii rom. nu au neci o influentia a supr'a crescerii clericilor loru condemnati a studiati in acestu institutu, menitu nu atatul a educá preuti ci mai multu a-i imbetá cu limb'a magiară, de care in viitor'a loru functiu-

*) De si form'a acestei corresp. ca puinu accomodata, nu ni convine, o publicam, pentru ca se nu fimu banuiti de partialitate. Red.

**) Aceasta relatare s'a facutu si Pr. Storu Salle Eppiloru de Oradea-Mare si Gherla precum si Dlui Vacariu eppescu de Lagosiu.

ne preutesca nu voru ave neci o trebuinta. Provinci'a beser, a Rloru gr. cat. se se ingingesca a-si infinita unu institutu central la Blasius seu Oradea-M., pentru a-si crescere preutii conformu missiunei loru si nu a-i lassá predei in institute de propaganda a magiarismului. — Romanii gr. cat. lipsesc mai bine de tote fundatiunile straine, de altmintrea inca pucine, decatul ca se sufferia atat'a umilire si valtemare a intereselor nationale, rituale si de crescere preste totu. — Sinode! Congresse besericesci! Venia imperati'a vostra si pentru provinci'a beser. rom. gr. c.

Tempulu present e tempulu asociatiilor. De tote partile se auda associatiunile spre promovarea binelui comunu. Umiliti subscrissii cunoscundu acesta provocare inperiosa a tempului presente se pregatia la reconstruirea societatii literarie-baser., carei-a i defiscesej unu scopu atat' de sublimu si santu: promovarea literaturii romane basericesci si si perfectionarea in studiulu limbii materne. — Dicem reconstruirea societatii, ca ci e sciu ca teologii romani pana se aflau in seminariul central de la S. Barbar'a in Vienn'a aveau acea societate cu scopul maretii: de a promova dupa poteri literatur'a basericesci, si a-si insusi in unu gradu catu mai perfectu limba materna, acea limba in a carei-a cuvinte sonore aveau se prede inveniatu'r'a Domnului nostru Is. Christu. — Pre campulu literariu acea societate dede probe invederate, ca ci cunoasca scopul. — Fatalitatea ince aducandu cu sine mutarea teologilor romani din acellu locu de pia memoria pentru romanii gr. c. — in seminariul rom. cat. central din Bud'a-Pest'a activitatea aceliei societati se curmă, Societatea ince de jure nu appuse ci se transpusu cu membrii ei.

La incepertulu scol. 1873, teologii romani veniti in Bud'a-Pest'a — cu deplina incredere in dreptatea causei loru, roga pre Superioritatea Seminariala, ca dupa exemplul scolei magiare, se li-se conceda continuaarea ori reconstruirea societatii recunoscuta si aprobatu pentru Seminariul din Vienn'a. Superioritatea seminariala ince, nu se semte competente a o aproba pentru acestu institutu de ora ce inspectorele supremi alu acestu seminariu este Pr. S. SA Eppulu Primate de la Strigoni, deci i inordinea acolo. — Considerandu scopulu santi si dreptulu societatii reconstruinde nu se indoiau umilitu subscrissi de unu rezultat favoritoriu.

In 30 Dec. 1873 se tramtutu Primatei statutele tradusse in limb'a latina, pre baza caror-a se roga de concederea reconstruirei societatii. Resolutiunea, — fatal'a resolutiune, — o capetara suscrissii numai in 4. Novembre a. c., in carea se interdice reconstruirea Societati deu amintite. — Eramu curiosia sci ca ce motive se potu aduce contr'a unei cause atat' de drepte si sante Horrendum dictu! Motive de acelie, cari se potu oppuno numai de nesce omeni, cari nu considera, pentru ca nu voieseu, justele pretensiuni alle altoru-a, intru tote de vechiulu: „Sic volo, Sic jubeo“; motive, cari ni vetema semtiulu de romanu prin cari ni-se impune eu totulu altu scopu venirei noastre la universitatea din Bud'a-Pest'a, decatul care lu cunoisceam no. Si pentru care scim ca In. Pr. S. Vostra ne-ati tramsis aici. — Dice acea resolutiune: „Teologilor de ritulu romanu — (rumeni ritus, seu romanae nationis sicut ipsi semet nominant) nu se conceda resintiarea societatii — scoli de limb'a romana (valachica), din cauza ca scopulu aducerei si tramiterii loru la seminariul central din Buda-Pest'a e: „Inventiarea limbii magiare si imburea Spiritului magiaru patrioticu, ca ci bine se adduca aminte, ca toti suntem filii unei si aceliei-a-si patrie si „natiuni magiare“, de-si de diverse limb... Dlu Rectore semin. cu satisfactiune le explică acelle motive scandalose, si in urma la modestele nostre observatinni, cu auctoritate ni responde: „Schola valachica hic nunquam erit.“ — Cerendu umilitu subscrissii copia

despre aceea resolutiune nu ni-se dede, motive ca ar' fi indreptata „numai“ person'a sa, — precandu subscrissii totu din acea refusare deducu, ca insi-si auto acellei-a aru rossi de fetul loru artriu. —

Deci vediendu umilitu subscrissii runcata deodata o piedeca atat' de mare treprinderei loru salutarie, pre carea se semtiendu-se in stare a o inlatura — si libertatea cu unu suspinu fiesc si pl de incredere a recurge la ajutoriul In. Pr. S. Vostre, si a Ve roga umilitu, ca binevoitoi a face celinea necessarie pentru laturarea piedecelui. — Totu-odata cu dor Ve relatéa si aceea, ca Pr. S. SA Primat numi in acestu anu de professore de n pentru teologii gr. c. din acestu seminar pre Dlu Tóth professore la universitate care, firesc propune, ce propune in limpiara, si asi se vede, ca fu si e des sperarea romanilor de a ave caudu-val superior romanu in acestu seminar. Asta, inca se pare a fi facuta cu mare preculatiune, de ora ce chiaru acumu devacantu locul pentru unu prefectu de stu-

Dupa cari fiesc relatari asteptan parintesc'a dispusetiune a In. Pr. S. V. — Remanemu Ai Inaltu Pr. S. V. — Cei umiliti fi: Teologi la facultatea teol. Univers. de B.-Pest'a: Gabrielu Carabet Ioanne Giorgiu, Nicolau Triponu, Stefan Cacoveanu, Stefanu Maniu (Nagy). Ioan Serbu, Nicolau Beresiu, Silviu Rezeiu, Silviu Gr. Borgovanu, Augustu Egru, Ion Pecurariu, Arone Deacu.

Invitatia ce publicam se avandu indoitul preiu, pentru ca se sunnu de vietia si de progressu in acea parti, unde arteri'a vietiei nostre nationale pulsita mai incetu, ni este binevita. Caus'a publicarei intardiate este ca ea fu tramsa la Redactiune in absentia Redactorului, care numai in delele acestea dede de ea intre hartile Redactiunei. Inainte, fratiilor Satumani si cei din partile nordice alle Cisianei, inainte!

Vasiadu, 16. Octobre, 1874.
Multu on. Dle Protopopu, On. Dom Preuti!

Stim. Dni Inventiatori si stim. intelectua romana!

Cultur'a poporului ni e incredintata noua, pre umerii nostri diace sarcina de grea de a creste si cultivare mladitim spred eveni poni aducatori de fructe nobile. Ne avem sa damu sama in anta Creatorului cu turmulitele grize nostre incredintata. Noi cei destinati spre a cultivare poporul am primut a supra-ne mare responsabilitate carei-a a satisface mai vertosu in templu presinte, in care ni-se gatesc perire totala, nu potem, decatul numai uniti cugete! uniti in seminti! dar' spre a ne putuni in cugete si in seminti, neveni neincurgata trebuinta de reuniuni. In acesta de mare importanta vremu se vi se cemu impantesri. Aceasta au preoccupied intelligent'a districtului protopopean de Vasiadu, convocatu pe 17. Septembrie c. in Comuna S. Georgiu-Avramu, prezidentul intru inaintarea culturii poporului romanu Dl. Paulu Popu V. A. Diaconu, care Conferintia sa decisu unanimu inaintarea unei reunioni inventatoresci.

Inse fratiilor! precum unu picur de apa nu imple marea, neci o petra singura nu constitue murulu, asi si unu district singuratu e impossibilu a funda dorul reunione inventatoresca. Deci dura conferinta a districtului Vasiadu cu presedintul seu in frunte a decisu a se provocă districtul de Lét'a-M. Farnasiu, Popescu, Lanci si Vezendu (pre Eriu) ca capii districtelor, adeca DD. Protopopi se bine voiesca a convoca fiesce care in districtul seu catu una conferinta, in care se desbata cestina inintiarii „unei Reuniuni inventatoresci“ cumu s'aru pot se efectu? Sunrogati mai departe DD. Protopopi ai districtelor susu amintite, se bine vocesca ad-

Continuare pre pag. 601.

plementu la nr. 77 allu „Federat.”
cursulu an. 1874.

idea, prin aceste fraterne litere invitatice a o comunică cu On. Dni Pre-uti, cu M. D. invetiatori, și cu Stim. intelligentia pana din distriptole resp. și daca SD. Protopopi-Preuti, Invetiatori și intelligintia pana din memoratele distripte aru conști cu noi, — atunci Dni Protopopi să se voișea a ne incunoscintă despre reșitul iivit in fie care Conferintia a distriptelor, celu multu pana in finea lunei Iunie a. c. Ore au voe, cine si cătă a participă la infintandă reunione?

Conferintiele particulare totu odata voru nevoi a-si da parerile, in casulu sprigini-ideoi propuse, si despre loculu adunarei generale. Noi ne luăm libertatea de a pro-une Margit'a ori Székelyhidulu, ca locuri strale.

Fratilor! Tote poporele emuledia in latura, tote se desceptă la urmarirea fruscului si placutului; cea mai mare parte, potem dîce că toti Invetiatorii patriei „Reuniuni,” pentru ce dar’ numai noi invetiatorii romani din dieces'a Oradei-Mare ntemu in nepesare? pentru ce sè nu ne trumim si noi intr'o reunione? Si ce ne stine de la aceea? Au nu avemu Conduatori genrosi, zelosi pentru inaintarea cultei poporului romanu? Vointia! Fratiru, si tote sunt posibile, Vointia, unire, ori ce greutati ne-ar amenintă le vomu vinge, că-ci „unde-su doi poterea crește.”

De vomu arruncă o privire in ante, vomu servă că realizandu-se si intrupandu-se ceea infintarei reunionei, posteritatea ne binecuvantă; era intilegandu despre anulu intreprinsu, si priu nepessarea nôra ne realizatu, aceea-si posteritate si in ormentu ne va blastemă. — Sè nu amemnu dar tempulu, sè ne desceptăm din omnulu nepesarei, sè punem uumeru la meru si reciprocu sè-ne ajutâmu, că-ci de noi depinde in presentu realizarea ideei domine in a carei-a fructe bine cuventate posteritatea se-va delectă, bine cuventandu umbrele nôstre. Sè infintiamu dar „o uniune invetiatorescă.”

*Paula Popu Ilie Popu
A. Diaconu, presied. cant. si not. ad hoc.*

Blasiu, 30. Sept. 1874.

(Continuare.)

Precum s'a vedetu din celea premissa, ceea morii din Blasiu s'a pertractat și grigea si precautiunea ce numai a fostu si potentia, si mie asiă putieni rolu mi-a junsu in tota affacerea, incatul despre acela si se pota nice afirma delocu, că aru fi destulu de largu nice atunci a-i poté ce fondului vre-una injuria, candu asiu fi etu amblatu dup'ace; ce asia este plus minus cu tote causele referitore la domuri si fonduri, — carii suntu controlate de v.-consistoriu cu cea mai mare scrupulositate.

Prin urmare nn este locu in tota afacerea, in care aru fi potutu incapă presen-ulu, din care voiesce N. M. asă face nu si ce capitalu; dicu de ar fi potutu incapă etu presentu cu natura stricatore catu mai tieni cutarui interesu allu fondului proprietariu.

Si-pre langa tote acestea, io totusi am petat unu presentu, care, déca e vorba spre ettu, n'am nice catu e ceea mai mica cauza de a nu-la dă de golu cumu mi-a mitu; mai vertosu candu vedu ai poté ce prin acest'a d-lui N. M. una mare boala.

Mia venitu éea asiă;

In un'a din dille, dar' tare tardiu nu mai dupa 11. Juniu, candu fusessera M. Daniel la mene, ci si dupa 21 si propriamente 24. Juniu, candu se inchiasse si probasse contractele legate cu R. M. si Daniel asupra ambelor mori, odata, neasceptate intra in cancellariami R. M. dintre arendasii uoui; R. a re-etu langa usia, era M. s'a apropiat catru m'a-mi de scrisu unde lucru; io m'am etatu spre ai primi, si atunci M. spunendu

mi, a M. Daniel voindu a-si implini cu-ventulu, mi tramite pri nei adeca R. si M. si cu contielegerea loru tuturor, unu pre-sentu, care mi-lă si presentat.

Li-am reflectat cu nice n'am ascep-tat nimicu, nice n'am meritatu nimicu, pentru io am fostu detoriu a face servi-tiulu, ce l-am facutu, pana ce a ajunsu compania in possessiunea moriloru; la ce de nou mai oferindu-mi M. acelu presentu in fine, — pronunciandu mai inante intre suciri din umere decisu si hotarit u-cuvinte ca déca chiaru voiescu se fia galanti, fiinduca si altcumu mi suatu clienti toti trei insi in alte cause de alle loru private, si io pote inea li voiu poté folosi orecandu si ore-unde cu sciintia mea in alte cause de alle loru referitore la officiulu meu iurium inspectorale, — subu acestu titlu am pri-mutu acelu presentu.

Terguliu stă din duoi; de nu li-a placutu titulu meu, aru fi trebuitu sesi lié inapoi presentulu, si se merge cu Ddieu. — Era de li-a placutu acelu titlu, si l-au pri-mutu ettu putieni tacitamente, si au remasu linisiti in ettu anni intregi, atunci nimiru allu treilea n're de a se mestecă in ace-sa causa; pentruaca acesta primire de pre-sentu nu e cea qualificata in §. 1013. Codi civ. de neertata.

Si se nu ne amagim din capulu locu-lui; că-ci io écca prin acésta facu cunoscutu toturor carorii li-se cuvine de a sci in pre-sente si pre viitoru, cumca in asemenea im-pregiurari am si mai primitu presenturi s-voiu si mai primi, n'mai se fia cavalleria carii se-mi dee.

N'am cerutu acestu presentu, nu l-am pertractat, n'am conditiunatu implinirea a nimicu de la facerea lui, n'am promissu a face pentru ettu nimicu ou referire la caus'a moriloru basilitane si nice n'am facutu; mi-s'a adusssu neasceptat, l-am primitu la imi-biere frumosă si anca repetita, neconditiunatu; asiu fi potutu mori pana a mi-se aduce, fara a-mi fi venit in mente se lassu successoriloru mei de scire că-mi-este promissu; si asiu fi potutu mori cu ettu in a 2-a séu a 3-a dì, fara se fi potutu face órecine dreptu de ettu macaru si cea mai putieni vórbă apasatoră pentru successorii mei legitimi; — si io dor-escu tare se vedu pre Advocatulu, care in asemenea impregiurari in loculu meu n'aru fi primitu acelu pre-sentu; se vina rogulu se-mi occupe loculu, că unulu ce are mani mai curate; in ilu cedu de locu, si i-voiu dice anca pre de-asupra es mihi magnus Apollo!

Era cellui ce nu-i domnu si gavalleru, i-dicu ca de alta data se-se lasse si se nu joice rolu de atare; pentruaca presenturile nu se primescu cu simtiu de detorintia de a fi replatite nice cu pretiulu onorei primitoriu lui, si nice d'in punga; si nice nu se chiel-tuescu că imprumutul obligat de a se resplatit, ci mai preusioru, — si de multe ori si cu elle séu d'in elle se facu era pre-senturi.

A fostu acestu presentu 1 fl., 50 fl., 500 fl., 1000 fl. ori a fostu altuce? nu se tiene de intrebare; destulu că a fostu adusu necontiesu, necerutu, neasceptat, si pri-mutu neconditiunatu, de la 3. ómeni bogati clienti de ai mei in alte cause.

Compania R. M. si M. Daniel trebuie se aiba órece insemnari despre dió'a, candu mi-s'a adusssu mie acelu presentu; accep-tezu totu, ce va fi insemnatu de a-mi-se fi datu; pentruaca acésta, fiindu-ací vórbă de principiu: nu face diferintia; — dió'a apo-va dovedi-o cellui, care se-va interessá a cautá dupa ea la disá compania, ca acea a fostu tardiu dupa 24. Juniu 1871. candu acumu morile erau de multu in possessiunea numitei Compania; prin urmare écea neadeverulu, ca scoterea lui Bretter et comp-saru fi intemplatu d'in an'a acelui pre-sentu.

M. care mi-la presentatu acelu pre-sentu, traiesce (S. Mendel) in Blasiu, in-trebe-etu cine voiesce, ca óre n'a fostu lu-crul precum l-am spusu.

Pre R. care a remasu lenga usia radiematu de parcanulu ferestrei, candu mi-s'a presentatu presentul cestiunatu, nu-lu potu chiama de maître;

Primo; pentruaca mai tardiu venindu la meno, a voiu se mistifice, că sè-se elude s-

socii lui de compania, si si sociulu Brette-resciloru Rossmann, incatul numai ettu si Bretter se remana in móra Blasiului, — dscandu-mi, ca pentru ace apoi totu nu va cere ettu innapoi nimicu d'in presentu; celu putieni asiă órece se vedé a voi; candu insi că la unulu, de la care, — precum insu-si a fostu silitu a recunoscere, — n'am cerutu nice candu nice unu presentu, n'am sciutu ce se fia contribuitu ettu la presen-tulu datu pre sama mea, nu i-am promissu nimicu d'in ettu séu pentru ettu cu referire la mor'a Blasiului: — i-am spusu, că déca va dobendî Bretter et comp. processulu, voru reîntră frumosu in móra, pentruaca acea e calea; deci i-am datu semne, ca neavendu nice tempu, vóie pentru mistificari: i-este deschisa si usiă si calea legei;

secundo; pentruaca si aci d-s'a jóca ju-metate d'in rolulu lui N. M. despre care si altii sciu pre bine, ca nu e in stare singuru a poté scrie órece, afara de nume-si; deci in caus'a de jumetate a s'a, pentru a carei reesire plane s'a si remasit u cu T. P. in Sabliu, cumca ettu adeca pana in 1-a Ian 1875. me va scôte pre mene d'in postu-mi, — martore nice intr'o intemplare nu poté fi; in fine:

tertio; pentruaca acestu „Ich möchte und kann nicht”, — precum l'a numit u-nulu — a mai datu dovedi că ce caracteru are si in alte casuri; intr'altele spr. exemplu, intr'unu locu, aggredat u pentru un'a de-toria fundatiunala: chiaru inantea judecatoriala pertractare a obiectu si acea intre alte nimicuri, că ettu a datu nu sciu ce porci in presentu d-lui C. N. de aici, ce nice nu s'a tienutu de lucru; pentru ettu inca a sciu pre bine, ca pretensiunea unei fundatiuni, ce stă subu control'a Veneratului Consistoriu metropolitanu, nu-i se poto lui ertă de cătra unulu numai din gremiu; dar' ce, precum se afirma hotarit u si fostu un'a minciuna fara rusine.

Affacerea intrega deci a morii din Blasiu precum se vede, a fostu atâtul de cu-rata incatul io bucurosu asiu sta cu ea inantea ori carui Tribunalu, spre a-mi face so-cota cu N. M. care in jumetate ca desbra-catul de ace ce se dice omenia si caracteru, — era in cealalta jumetate si respective in cealalta persona că unu sutor ultra cre-pidam, s'a mestecat in ea pentru a mi-stifică adeverulu cu vointia reutaciósa, si intentiune malicioasa, ce i-este innascuta.

Dar' O. publicu cetitoriu insu-si va vedé sumu convinsu, că io acestu lucru nu-lu potu aduce inantea Tribunalului; pentruaca pre Pr. SSa Metropolitulu pre Venerandii membri ai Consistoriului metro-politanu si actele officiose si Protocolele loru nice pre departe nu-mi este ertatu se-le provocu inantea Tribunalului; — si in fine pentru N. M. cu atâtul mai putieni, cu cătă că nice aceasta desfasurare de lucru n'am facut'o pentru a d-sale vole, — ci precum am mai amentit, pentru O. publicu cetitoriu si cu deosebire pentru credintiosii archidiocesei in a carei servitul me aflu, că se veda cu amenuntulu, ca in se stă acestu lucru, din care s'a aflatu omu, de a voi se faca ce nu este si n'a fostu.

In cestu acumu pentru cestiunea pro-cessului Seethal cu Silbermann vendutu afirma-tive cu 600. fl., — care cestiunie àncă este destulu de tare atinsa totu in Nr. 67.—68.—87.—172. a. c. a „Fed.” de a fi io suspicionat, — dar' totusi d'in nereferirea ei directa la persona anumita, nu de ajunsu pentru a-me indreptati s'o aducu inantea Tribunalului, unde altcumu dupa natur'a ei, care, — nu ca cestiunea morii din Blasiu, — aru poté suferi aceast'a, aru trebu'i s'o aducu; numai urmatorele le sciu:

R. totu acela-si, care mi-eră pre atunci clientu, luandu in arenda mosi'a lui Seethal din unu satu de aci nu departe: anca in-ante de intrare in biruint'a arendatitic a acelias-si mosie, a oonit odata la mine, cu unu contractu arendatitic serisul in lim'b'a germana, — care l-am aflatu de a fi fostu contractul d'ntre D. Seethal pro-prietariu si Silbermann fostu pen'atunci arendatore, si má rogatu pentru teleuirea icelui contractu.

I-am implinitu poft'a.

In contractu intre alte condi-tiuni a statutu, ca arendatorele cu finea arendatice este detoriu a predă superedificatele in stare buna; — tempulu arendatului stipulat in Contractu trecusse dora ca vr'o 4. anni mai inainte, dar' din impregiurari a trebuitu se presupunu ca contractul tacitamente s'a inuioit u din anu in anu.

R. a afirmatu ca superedificatele suntu in cea mai desolata stare, si mi-a cerutu sfatul, ca ce aru fi de facutu in lucru.“

Cautandu acumu contractul lui aren-datului, si afflându ca din acell'a n're ac-toratu pentru acele superedificate, facia de fostulu arendatore; i-am consiliat; ca déca voiesce se proceda: se-si cascige plenipoten-tia că se potu cere un'a oculatiune judeca-toresca pentru staverinea diferintei intre starea presenta, si un'a oculatiune judeca-turésca pentru staverirea diferintei intre starea presenta, si un'a stare buna de me-dilociu a superedificateloru, pre calea pre-tiuirei.

S'a intemplatu si un'a si alt'a.

Pre calea pretiuirei judecatoresci, cu a unui architectu de la calea ferrata, s'a staverit u diferintia la 27,000 fl si ceva si pre deasupră.

Acetutu resultatul a fostu pentru toti suprindietoriu, că unu lucru esfravant, dar, in fine fostu unu actu complinitu pentru a-se poté face a-pasi ulteriori pre bas'a lui.

A. a intrat u apoi in biruint'a arenda-titia a mosiei, — si io in urma in numele lui si respective in interessa proprieta-riului Seethal, pre bas'a acelui actu, am cerutu conscrierea avertui intregi a lui Sil-bermann, — care in restempu s'a fostu mu-tat la A.-Juli'a, — pre calea esecutiunei de assecurare, — ce mi-s'a concesu si s'a si dusu in deplinire.

Esecutulu avendu dreptu in intlesulu §-lui 344 d'in proc. civ. a-si substerne la 8. dile esceptiunile in contra decisiunie, prin care s'a ordinat esecutiunea de asse-curare, a si facut'o acest'a prin adv. H. din A. Juli'a, — in urm'a carorii judecatorii a defi-pit terminu de portretare, si la acell'a m'a citatu si pre mene prin unu exempliarin.

Lengă acestu exempliaru a fostu ala-turata copia unei dechiaratiuni a d-lui Seethal datata dora cu vr'o 3—4 anni inainte de tienerea oculatiunei nostre prin care lu-recunoscere si testifica pre arendatorele lui de pen'atunci Silbermann de d-regotoriu (Verwalter) allu bunului seu pre viitoru, subu autentecitatea Judecatorului singularare ur-banu din Brasovu.

Aci dura acumu n'a mai potutu si vor-ba despre alta ce, decatul despre genuinitatea acellei dechiaratiuni; pentruaca in intlesulu §-lui 1111. din Cond. civ. preten-siunile proprietariului contra arendatorei pentru stricatiuni in obiectulu arendatisiu seu de inchiriare, ne prezintă, se prescriu intr'unu anu.

R. nice fiindu-mi d'in demana, nice sciudni cumca candu me voiu poté intalni cu ettu, — dar' si altcumu cunoscundulu de omu cu eugete rezervate, ca unulu care aru vol oreece, si nu scie, si care o iudatenatu a face numai d'in mueri la cestiuni, pentru carii aru trebui se stă cu porolă, — deci de nisitoriu de a-se spăla pre se-ne din tote, si totu pre altii si face respundietori pentru ace, ce ettu nu scie, dar' si pre-supunendu cumca nu i-e cu potentia, — că ettu se nu me si informatu a priori, — decumca aru fi avutu sciuntia despre existint'a acelei dechiaratiuni: m'am adres-satu de a dreptulu catra d-lu Seethal, si i-am cerutu desluçirile, si indrumarea in cestiune.

Mi-a respunsu recunoscandu genuinitatea Dechiaratiunei cestiunate, si escusandu că aru fi subversatu unu altu órece motivu ascunsu candu a estradat'o, — mai esprimendu-si fric'a, ca acumu acusii Silbermann se va întorce de cătra padure; mi-a mai cunincat u-nice epistole de a-lui Silbermann datata dupa acea dechiaratiune, — dar' din carii neci din un'a nu s'a potutu afă, că Silbermann se-si mai fi subscrissu că arendatore, seu se-si fi numit u altcumu in elle, — si in fine m'a rogatu se facu cumu voiu afă de a fi mai bene, ca se nu

devenea inca ellu platitoriu lui Silbermanu, si apasatu de acest'a.

Pertractarea era aci de locu dupa sosi-rea epistolei lui Seethal, si cu R. nice nu m'amu fostu intelectu pana la diu'a de per-tractare, candu din intemplare l-amu ve-dutu la judecatorie; i-am cerutu si invia-tiunile lui, mi-a respunsu se facu cumu voin-si mai bene.

Repusu bunu pentru resvera, dar' ne-hotaritu.

Advocatulu partiei contrarie sositu in restempu, a inceputu a vorbi in gluma de-spre pretiuriua si esecutiunea nostra de as-securare.

Dupa dispute mai indelungate in fine l-amu potutu birui se-se involiesca, ca ave-rea sequestrata a lui Silbermann se-se des-läge, Silbermann se nu pretenda nimicu din cau'a sequestrarei averei lui, si neci spe-sele de processu avute pan'acumu; si partea Seethal anca se-si portă ea spesele s'ale avute, si se-si lasa cadiuta pretensiunea; la ce adv. contrariu, precum s'a dechiaratu, de si s'a tienutu siguru despre cascigarea causei, numai pentru ace s'a invoit, ca se-se ciunte dup'olalta acestu lucru fara basa dovedita, si se-si mentiuiesca clientulu de spesele celles multe, carii in fine pre langa totu dreptulu dovedibilu, totu-si aru trebui cellu putien se le anticipéze pana

la reesirea causei; caci in fine Seethal este bogatu, si de si cu nedreptulu, totusi l-aru poté portá pre la icone.

Epistol'a cestiuata a lui Seethal, si tota eurgerea acestui lucru se afia si pote fi veduta in respectivulu rotulu de acte la Judetiulu cerc. reg. de aici.

Io am scosu in copia unu estrasu meritoriu din impaciuirea cu acest'a occasiune inchieta, si pre langa notiti'a mea de spese si relatiune, l-amu tramsu Dlui Seethal atunci de locu, care a dispusu, ca R. se-mi escontenteze notiti'a de spese, care, pre langa preluarea toturor actelor si insemnariilor foste la mene, mi-a si escontentato, — si cu acest'a totu lucrulu s'a inchieta.

Io atatu seiul in acestu obiectu si mai multu nimica.

Cugetu, ca cellu ce l-a atinsu, de nu e unu poltronu, va face se vinu cu ellu in man'a tribunalului; pentruca altcumu nu me potu folosi de §. 210 din Cond. crim.

Corollariu din tote: ca acestea de a-le mai immita si in alte cause, ce le-a manuatu si le manuiza subsrisulu nice ca iursiumu inspectore si advocatu allu clerului, si nice advocatu privatu, nu va mai avé tempu. | Am disu!

Dr. Iac. Brendusianu.

VARIETATI.

(Invitat'e.) La prelegerile publice care le va tines subscrissu din Sistemul metrice decimalu la 21. Nov. v. a. c. la 2 ore d. a. si 22. Nov. v. la 8 ore dim. (adeca in dia'a de intrarea in bis-si manedi) in localitatea scolei com. din Varadia, unde voiu areta in praca atatu computulu, measurarea, catu si compararea intre mesurele metrice si cele de pan'acuma.

Cu tota stim'a am onore a invitá pre cei ce dorescu a luá parte atatu din locu catu si din giuru la amintitile 2 prelegeri; cu deosebire inse pre fratii colegi-carrii n'au cunoscintie despre aceste mesure-ii facu aten-ti la acesta invitare.

Varadia in 1/13 Noemvre 1874. P. Iorgoviciu inv. primariu la scol'a com. din Varadia.

(Unu nou apparatu telegra-ficu.) — D. Bencker, impiegatu in admi-nistratiunea telegrafice din Bavaria, a inventat unu apparatu de telegrafia, ce reproduc cu tota essactitatea potintiosa, por-tretele, semnaturele limbelor diferiteloru natiuni din amendou emisferale, precum si planurile topografice si desemnale. Aceasta reproducere se efectueaza cu aceea-si pre-cisiune, ori-care ar fi distanti'a ce area se

perurge de fluidulu electricu. Copia el-etrica este ast-felu de conforma cu originalu ca este imposibile a distinge originalu de copia si reciprocu.

Prim'e incercari s'au facutu la Mun-chu prin expedire mai multoru scriitori si schimb'u cu caractere grece si russe, ap'sa a reprodussu portretul unui cassiarin in fidelu, urmarit u de polit'a din Munich. Tote obiectele destinate a fi reproducuse au desemnate cu o cernela specialmente parata de inventatoru pre o chartia argia-tia era-si compusa de ellu, si se assied pre unu cilindru ce functioneza atunci tote apparatele cunoscute pa acum. Acea descoperire importantanta van'avé o influ-entia immensa asup'r'a commerciului, in-dustriei si asup'r'a relatiunilor interna-tiale a le lumii intrege.

Burs'a de Vienn'a, 22 Nov.. 1874

Metalice 5%	67.75
Imprumutul nat. 5%	73.95
Sorti din 1860	108.50
Actiunile bancii	977.—
Actiunile instit. de creditu	236.50
Obligatiuni rurale ung.	86.50

ALESSANDRU ROMANU

Propriet. edit. si red. respundiet.

UNA SINGURA PROBA ESTE DE AJUNSU

Spre a se convinge cine-va despre pretiuriile de totu estine alle objectelor mai diosu insirate.

Tote marfurile se vendu sub garanti'a cellei mai bune calitatii.

Unu assemenea assortimentu de obiectele celle mai noue, mai practice, precum si luxuriouse, nu se afia in Vienn'a: s'a portat grige pentru tineri si betrani, incau pentru unu pretin bagatelu se potu afia pre alesu presentele celle mai potrivite pentru domni si domne, precum si pentru copii de orice etate si stare.

Catalogulu pretiuriilor luva prima ori-cine gratis si prin epistole francate, indata ce si-va arretá adres'a apriatu; este deci una avantagiu forte mare pentru P. T. locutori din provincia a si procura unu assemene exemplar, unde se potu vedea apriatu statu pretiului, catu si numirea toturor objectelor, ce se afia in depositu — Espedarile se facu seu prin posticipatiune (Nachnahme), sau prin tramitera pretiului de a-dreptulu.

Estrassu de articli diferiti de cea mai noua fabricatiune.

Motto: Si marfa estina potu fi buna!

totu feliu de sugari si tabacu, cu amnarie, filiu (iesca) masine de sugari si papiru, precum si alte requisite de fumat, 1 buc. fl. 4, 5, 6, 8.

Amnarie practice de pusunariu cu si fara esca.

1 buc. 20, 30, 40, 50, 60 cr.

De mare trebuinta pentru domni.

Cassetta universale de toaleta si de rasu, fina, cu incui-toria, cu oglinda si cu acestu cuprinsu: 1 briciu anglesu si ou unu penelu de rasu din peri de vesnu, 1 sapunu Windsor de rasu, finu, 1 dosa de rasu, de metalu, 1 petra de ascutit briciul, 1 pepte de cauciuc de frisatu, 1 peri de dinti, 1 buc. pasta de dinti fina, 1 buc pomada, 1 buc. sapunu de mana, 1 borcaniu de pomade fina, 1 buticu oleiu fin. Tote la-o alta fl. 2.80.

Argintu de China cu una placă grossa, cea mai buna calitate, cu garantia de 10 anni, usandu se necontenu, 1 dusina lingure de mancatu, fl. 16, lingure de cafea fl. 9, cutite si furentie fl. 27, 1 parechia luminarie fl. 4, 5, 6, 1. ling. mare de legume fl. 4, 4.80. 1 d. cutit de mezelicuri, fl. 1.50. 1 saceretia, facoun frumosu, fl. 2.50 3, 1 presaratoru de pipera fl. 1.50, 2, 1 presaratoru de zabar fl. 1, 2, 3, 1 lingura de latpe fl. 2.80, 3.40, 1 lingura de supa, fl. 5.50, 6.50, dusina capre (pre cari se punu cutite etc.) facoun prea frumosu, fl. 8, 9, alte obiecte de argintu de China cu pretiuri de fabrica. Aceasta fabricatiune, dupa colore si facoun rivalizeaza cu argintul adeverata.

Coralle adeverate talate, sorta prea fina unu cor-donu costa numai 12 cr.

Stropitorie de cositoriu forte bine construite, cari nu potu lipsi in nica casa, 1 buc. stropitoria mica pentru copii, er. 80, fl. 1, 1.20, 1 buc. stropitoria mare fl. 1.50, 1.80, 2.20, 1 buc. stropitoria pentru mame er. 90, fl. 1.20, 1 buc. stropitoria pentru rane, de sticla 10 er., de cositor 30 cr.

Lingure de Britannia adeverate. Lingure sanitarie Anglia fabricatiunea engleza este curata de tote materiale venisoase, otvaritorie, este ossidata, de acea difera de alte metale; este forte durabile si remane totu-de-una alba si stralucitoria. 12 buc. lingure de cafea, 90 cr, 18 lingure pentru copii 1.20. 12 buc. lingure de supa fl. 1.50, 1 bucatu lingura de spuma 30 cr, 1 lingura de scosu supa 50 cr.

Lingure-Alpacca adeverate.

1 dusina lingure de mancatu fl. 2.40, 2.80, 3.50, 4.50, 5; 1 dusina lingure de cafea fl. 1.80, 1.60, 2.40; 1 buc. lingura de scosu sup' fl. 1, 1.20; 1 buc. lingura de latpe, 45, 60 cr. Lingure de metalu argintita, cari remanu totu albe. 12 bucati lingure mari de mancatu, 95 cr.; 12 buc. lingure de cafea 45 cr.

Garnitura (lacamu) auglesa prea-fina. 1 dusina, cu manunchie de lemn, fl. 3, 3.50; 1 dusina, cu manunchie de osu de bibolu, fl. 4.50, 5.50, 6; 1 dusina, sorta prea fina fl. 7, 8.50; 1 dusina, tacamu de misilieru (desert), cu manunchie de lemn, seu cornu de bibolu fl. 2, 3, 4.

Candelabre (luminarie) de alpacca prea-fina.

Inalte de: 4", 5", 6", 7", 8", 9", 10".

Pretiulu: 1 buc.: 40, 50, 60, 70, 80, 90 fl. 1.

Cele mai frumose candelabre de masa de bronzu florentinu, 1 parechia fl. 1.50, 2.50, 3, 3.50, 4; scellesi si cu doue bratle, de celu mai nou facoun, 1 parechia fl. 3, 4, 5, 6; 1 buc. mu-cari si din alabastru 10 cr, cu tassa 1.5 cr.

Laterne de pusunariu prea bune, forte practice, 1 buc. cu sticla orbitoria, da unu cercu de lumina forte mare, cr. 60, 70, 80, cu orbitoria quadrupla fl. 1, 1.20.

Telescopie optice cu linte buna, cu carea se potu vedea obiectele chiaru in departare de una diuometate mila, 1 bucatu, cr. 40, 80, fl. 1, 1.20.

Forfe estine sunt garniturele de fumat din bronzu turnat. Unu portu-cigare, una coonsuernita, unu amnarie si una pipa mica, frumosa de sugari din spuma prea fina. — Totu la-oalta numai fl. 1.50.

Pielleria viennese.

cunoscuta ca cea mai buna fabricatiune.

Traiste de mana pentru dame, cu cercu de ocieu buc. cr. 65, 75, 90, fl. 1, 1.20; din cea mai fina ple de chagru, cu lacatu secretu auritu, 1 buc. fl. 2, 2.50, 3.20, 3.50, 4; acelui-si cu pusunariu inainte fl. 3.50, 4.50, 5.

Celle mai noue punge de mana practice pentru dame seu domni, 1 buc. cr. 40, 60, 80, 90, fl. 1, sortele celles mai fine fl. 1.20, 1.50, 2, 2.50.

Portofole practice, 4 cr. 60, 80, fl. 1, 1.50, sorti pre fine 1 bucatu fl. 2, 2.50, 3, 4, 5;

Portu-cigare, 1 buc. cr. 40, 60, 80, fl. 1, 1.50, sorte pre fine fl. 2.50, 3, 3.50.

Notitie, er. 10, 15, 20, 25, pre fine in ple, cr. 30, 40, 50, 80, fl. 1.

Punge de tabacu. cr. 40, 60, 80, fl. 1, 1.20, 1.50.

Tasce de callistorie, din ple tare, cu lacatu, 1 buc. fl. 2.20, 2.50, 3.20, 3.50 4.50, 5.

Glamantane (cofere) de drumu, nepenetrabil, cu cea mai buna impartire 1 buc. fl. 2.40, 2.80, 3.50, 4, 4.50, 5, 6.

Flacone pentru callistori, imbracate in ple si pocale 1 buc. fl. 1.40, 1.60, 1.90, 2, 2.20.

Manusie de vera, pre-bune, de acia seu matasa, pentru copii pana la 8 ani 12 cr, pana la 15 ani 15 cr, pre fine 20 cr, pentru dame 20 cr, pre fine 25 cr, cu manchete 30 cr, din matasa 35 cr, manecatie pentru dame, pre elegante 35 cr, pentru domni 25 cr, pre fine, 35 cr, matasa resueta 45 cr, legatore pentru dame seu domni, ce se potu spela, fara, tivitura, 20 cr, se aua pre allessu si dupa gustu.

Cingutorie (brane) pentru dame si copii, pentru lustruita, 8 cr dupu late 15 cr, pentru dame 25 cr, din pelle chagru cingutorie pentru dame seu feticie 35. 4), 50 cr. impreunate cu matase 70 90, er. fl. 1.

Cellu mai mare assortimentu de albumuri pre frumose:

Pentru 25 portrete bine ornatu, cr. 60, 80, fl. 1. 25 " cu ornamente pre finu fl. 1.50, 2, 3. 50 " cu imprimatura de auru, cr. 90, fl. 1.59 2. 50 " cu cellu mai frumosu ornatu, fl. 2.50, 3, 8.50, 4, 5.

100 si 200 portr. 1 buc. fl. 4, 5, 6, 8.

Esemplarile de lussu, fl. 10, 12, 15, 18, 20.

Album cu musica.

Fia-ce album, candu se deschide, canta doue d'inte celles mai noue si placute piese de jocu seu opere, cu tonuri pline de tactu si placute. Ce suprindere placute pentru visitatoriu, carele d'in euriostate, frindarindu prin Album, este totu odata insoctu de musica. 1 buc. formatu micu, fl. 9.50, 10.50, 1 buc. formatu mare si lungu, fl. 11, 12, 1 buc. quartu mare, esemplarul de lussu fl. 14, 15.

Celle mai fine telescope optice cu linte aromatică si cu potere chiară de vedutu in departare de 1, 2, pana la 3 mile, fl. 4 4.50, 7.

Mappe de scrisu, cu incuiatoria, fl. 1, 1.50, 2, aceleasi, forte practice, cu intocmire completa, 1 buc. fl. 2.50, 3, 3.50, 4, 5.

Necessarie pentru dame, provideate cu tota requisi-tele de cusutu si cu ornamente esterioru pre finu, cr. 50, 8 fl. 1, 1.50, acelea-si, ornate de lussu, fl. 2, 2.50, 3, 4, 5, 1 cuthia cu 6 ace de impletuitu, cr. 10, 15 si 20, 1 cuthia cu 100 ace de cusutu sortite cr. 20. 1 carte de modelu pentru notatut si brodatu cu 20 modele, cr. 5.

Dinmetatea pretiului de mai inainte. Una parechia vase, facounu cellu mai nou, porcelanu francesu cr. 40, 60, 80 fl. 1, 1.50 sorte mai mari fl. 2, 3, 4, 5.